

HRAD

Před několika sty lety byl život v Evropě nebezpečný a války byly běžnou věcí. Proto si mocní stavěli hrady – mohutné domy, ve kterých se mohli ukryt před nepřáteli, či odkud mohli vést proti nim útok. Hrad obvykle vlastnil velmož nebo šlechtic. Král dával pánům půdu za to, že mu poskytovali vojáků, a tak mu pomáhali vést války. Pánovu půdu obdělávali nájemci (pachtýři).

Touto prací si vydělávali na živobytí a po čas války byli v ochraně pána a jeho vojáků. Společnost uvnitř hradních zdí byla stejná jako za nimi. Pán a ostatní šlechtici vládli hradu i okolnímu území. O stupeň níže byli kněží, vysoce postavení služebníci a vojáci. Na nejnižším stupni hradní společnosti stáli prostí lidé, například mšeňáci nebo čistíci žumpy, kterého vidíme dole na obrázku.

Smrtící výstřel

Účké přístroje ve zdech hradu dovozovaly laičnickým střelám podle potřeby a chránily je před přiletajícími šípky. Přetvářeli hurní část zdi (podeševní) umozňovala obrátit hradu vřít na hlavy útočníků kamenní a bránu jin tak ve spřáhaní po zdi.

Věžová brána

Jediný přístup do hradu umožňovala brána. Bylo to nejzranitelnější místo v opevnění hradu. Z nevyššího patra věže stříleli obránci šípky na útočníky, kteří se dostali příliš blízko, nebo na ně lili vařící vodu. Obránci také mohli spustit mohutnou mříž nazývanou „portullus“ a chytit tak útočníky do pastí.

Jak dovnitř?

Dojít hrad bylo obtížné. Útočníci se musili pokusit buď prokapat tunel pod zdi, vymyslet válečnou lest, nebo hrad obkličt a vyhladovět. Hradu poskytovaly ochranu ještě před 350 lety. Působil se rozšířil používání stříelného prachu a útočící armáda mohla ležce prostrflet díru i do nejvyššího hradní zdi.

Vodní příkop

Další ochranou poskytoval příkop naplněný vodou, který obklopoval hrad. Pro útočníky bylo těžké vodní příkop překonat. Benilni také v tom, aby vykopal chodbu pod hradní zdi. Přes vodní příkop vedl k bráně padací most, který mohl být zvednut v několika vteřinách.

Vězení

Vězňové bývali zavírání do žaláře, do podzemních kobek. Pro nejoblíbenější vězně sloužily hladomorou, nazývané též „oublietka“ (tři ublietky) v francouzského „poubler – zapomenout“. Vězňové tam vězně nechali zavřít a dál už na ně nemysleli.

OBYVATELÉ HRADU

čistí žumpy kněz šlechtická rodina šlechtík rytíř

Na stráž
Tato místnost sloužila strážcům brány. Tady jedli a ohřívali se u kotle a dřevěným uhlím.

stanovitě větelce

hradní stráž

zásobárna potravin

portullus

padací most

stáje

nosný sloup schodiště

Hradní věž

Hradní věž byla nejmohutnější a nejvyšší částí hradu. Byly v ní pokoje šlechtické rodiny a hodovní síň. Ta byla centrem společenského života na hradě. Tam se všichni shromažďovali k jídlu i k zábavě, například k představením hudebníků nebo kujeřků.

Vzácnější než víno

V dobách obilňání byla voda velmi vzácná. Pouze pán se svou rodinou se mohli častěji koupat.

Pokoj správce

Zde správce vykonával svůj úřad, dohlížel na pánův majetek, počítal a uchovával jeho peníze.

„Solárium“

Hrad byl nejen pevností, ale i domovem šlechtické rodiny. Byly tu tedy i soukromé místnosti pro její členy. Tato místnost sloužila jako přijímací pokoj a současně jako ložnice. Obvykle to byla nejlepší místnost na hradě. Měla velké okno a byla pohodlně zařazena.

Soukromé bohoslužby

Šlechtická rodina se účastnila bohoslužeb ve vlastní kapli.

oltář v kapli

hodovní síň

Kování řetězů

V kovárně zbrojník vyráběl a opravoval zbraně a brnění; kovář (podkovář) dělal podkovy a koval koně.

Chytrá obrana

Schody nebo schodiště vždy stoupaly ve směru hodinových ručiček. To poskytovalo obránci výhodu, když při souboji ustupoval nahoru; mohli volně mávat mečem, který držel v pravé ruce. Nosný sloup schodiště naopak bránil útočníkovi ve výpadech pravou rukou.

Studna

Hradu potřebovaly spoustu čerstvé vody, proto měly hlubokou studnu, která zásobovala jejich obyvatele.

Otevřené ohniště

V kuchyni nebyl žádný sporák. Kuchař pekli maso na otevřeném ohni a na něm také vařil jídla ve velkých kotlích.

Zásobárna jídla

Obyvatelé hradu potřebovali spoustu jídla, aby přežili obilňání. Zásobárna uchovávala stovky pytlů zrní, ze kterého se mlela mouka na chléb. Nejchladnější částí hradu bylo sklepení. Tam se uchovávaly méně trvanlivé potraviny.

Komíny

Staré hrady byly plné kouře, protože kout z krbů unikal ven jen děrami ve stěbě. Lepše fungující komíny se užívaly až od 14. století.

cimburí

Ochoz

Po vrcholu hradební zdi vedla cesta zvaná ochoz, která umožňovala vojákům dostat se rychle na místo, odkud hrozil útok. Kamenné sloupy a cimburí chránily vojáky před přiletajícími šípky.

Vodojem

Dešťová voda se střech byla zachycována do obrávkých nádrží. Olověnými trubkami se pak vedla do kuchyně.

Dřevěné okennice

Až do 15. století nebylo okenní sklo příliš dostupné. V hradech bylo proto velmi chladno.

Nebezpečné rovary

Od poloviny 14. století používali vojáci dělostřelectvo (těžká děla). První kanóny byly obvykle kovové rovary upravené na silných dřevěných rámech.

Na zdraví!

K jídlu se pilo silné pivo – dokonce i „malé pivo“, které pily děti, obsahovalo více alkoholu než pivo dnešní. Tento nápoj se vařil velmi často. Bylo to proto, že až do 15. století se do něj nepřidával chmel, a tudíž se brzy kazilo.

vaření piva

Šplouch!

Zachodům se na zámku říkalo šatna nebo soukromá komnata. Byly velmi primitivní. Obvykle ta byla jen díra do vnější zdi. Odpad z nich někdy vedl přímo do vodního příkopu.

odpadní otvor zachoda

Práce v jámě

Odpad ze zschodů v jednotlivých částech hradu byl veden do kalových jímek (žump). Čistění těchto jímek byla neľibá práce.

Pevné základy

Hradní zdi byly nejsilnější ve spodní části, neboť hrozilo, že je nepřítel při útoku podkope. Obezdvka byla z opracovaných kamenů, vnitřek zdi byl vyplněn drti (rumem).